

Póland — ein tjóð í Europa

Bjarki Højgaard
skrifvar

Nú sumarið nærkast og fólk fyrreið seg at fara burt í önnur lond at ferðast, fer *Tíðindablaðið Sosíalurín* at gera eitt sindur burtur úr ferðamöguleikum aðrastaðni.

Eitt av teimum londum, sum fólk kanska ikki leita fyrst til, er Póland. Men tað eru tó teir foroyingar, sum á hvørjum sumri leita eysturum. Ein teirra er Bjarki Højgaard í Havn, sum hevur vitjað í Pólandi fleiri ferðir. Hann fer í nokrum greinum at siga frá landinum og fólkinum og hví honum dámar at ferðast í hesum landinum. Fyrsta greinin kemur í blaðið í dag.

Tá ið vit foroyingar ætla okkum út at ferðast, søkja vit oftast til londini vestanfyri. Hetta einamest orsakað av tí sonevnda jarn-tjaldinum, ið hevur forðað okkum at sleppa eysturum. Men við Gorbátjovi er nógv broytt. Nú ber til at ferðast í t.d. Russlandi uttan nakað hovásták. Í Russlandi er henda ferðing inn í landið skipað av tí almennu, russisku ferðamannastovuni Inturist, sum tekur sær av øllum ferðaløgum og sum eisini hevur síni egnu gistingarhús.

Tá ið eg var ein páskatur til Russland í 1987, ferðaðust vit bæði til Moskva og longur suður til Batumi, ið liggur við Svartahavið. Utan at koma alt ov nógv inn á hesa ferðina, so var tað tó eitt, sum man legði til

Út at ferðast

merkis beinanvegin, og tað var tað frisiníð, ið syntist at valda í fjølmíðlunum og imillum fólk á gøtuni. Eisini lögdu vit til merkis hvussu nógvar kirkjur, ið vóru opnar, og tað vóru ikki einans tey gomlu, sum vitjaðu inn har. Tað undraði meg eisini hvussu nógvar amerikanarar, ið vitjaðu har yviri. Men tað má eisini vera spennandi hjá teimum nú at sleppa at vitja arvafiggindan og siggja, hvussu hann livir.

Í ár, havi eg hoyrt, fer eitt føroyskt ferðalag til Eysturrusslands, m.a. til Samarkand — tann deiliga bý. Men hetta liggur

mær ov nær uppat Armeniu, har stórir jarðskjálvti hevur verið nýliga, og sum kanska kann koma aftur hvørja løtu, so har tordi eg ikki at fara hesar páskirnar.

Leiðin gekk tí til Polands istaðin. Av teimum kommunistisku londunum, ið liggja upp imóti Eystursjónum, er Póland eftir gomlum síði tað landið eystanfyri, sum liggur næst uppat okkum vestanfyri í síðvenju. Her meini eg eftir at tann kommunistiska skipanin var sett í verk. Eysturtýskland er t.d. meira harðrent enn í síni stóðu yvirfyri vesturheiminum

Cracow — Clothiers' Hall in the Main Market Square

politiskt. Hetta hevur to nú seinast givið teimum trupulleikar politiskt, nú ið tann stóri faðirin Gorbátjov rennur frá teimum veipandi við glasnost og peristroyka frammanfyri sær. Teir eru tí eitt sindur aftúrsgladdir og royna av øllum alvi at finna sær eitt plass á rökini, eisini fyrri at fáa frið innanhygis í fólkinum.

Soleiðis er tað ikki í Pólandi. Langt aðrenn Gorbátjov kom Solidaritet. Men sum vit øll vita, so vunnu teir ikki bardagan men friðin. Og úrslitið av hesum hoyra vit nú um í fjølmíðlunum. Nú hevur styrið í Pólandi saman við Solidaritet samtykt at stovna eitt tjóðarting við einum senati, ið fær folka-valdar limir. Hetta má sigast at vera eitt stórt stig frá tí klassisku kommunismuni, sum vit kenna.

Men fyrri at venda aftur til páskatúrinn til Polands.

Hvussu kemur man til hetta landið? Jú, antin við einum ferðalagi ella á egnari hond. Fert tú við einum ferðalagi, so eru fleiri ferðamannastovur at velja imillum. Uttan at nevna allar hesar, so kann eg nevna ta ferðamannastovuna, sum eg ferðaðist við seinast. Hon nevnist Pol-Turist og liggur í Tappernøje í Suðursælandi. Teir skipa fyrri bussferðum við ferju yvir til Warnemünde í Eysturtýsklandi og síðani víðari til Szczecin í Pólandi alt árið. Túrunn byrjar ein hósdag og tú ert aftur í Danmark sunnukvöld. Frammanundan skalt tú søkja um innfararloyvi (visa). Hetta tekur ferðamannastovan sær av. Kostnaðurin av ferðini verður góldin frammanundan.

Aðrar ferðamannastovur skipa fyrri túrum til t.d. Warszawa, Gdansk (har Lech Walesa býr), Krakow og aðrar stórar býir. Ein túrur gongur t.d. til tann kenda ski-býin Zakopane, sum liggur heilt suðuri í landinum móti Tjekkoslóvakíunum.

Ferðast tú á egnari hond, t.v.s. uttanum ferðamannastovurnar, kanst tú t.d. fara við einari ferju úr Keypmannahavn til Svinoujscie, og síðani til tann býin sum tú ynskist longur inni í landinum. Her skalt tú eisini nýta innfararloyvi. Tað kanst tú fáa á tí polsku ambassaduni í Keypmannahavn. Tó er tann regla galdandi, at um tú ferðast á henda hátt, skalt tú veksla í minsta lagi 100 svenskar krónur hvønn dag í einum polskum banka til almennan kurs, t.v.s. umleið 7.000 zloty. Men ta man hugsar um, at kursurin á gøtuni fyrri 100 sv. krónur er

imillum 40.000-50.000 zloty, so er hetta ikki nógv at fáa fyrri sínar krónur. Men soleiðis sigur lógin og hon má fylgjast. Her skal tó sigast, at ein stórir partur av ferðafólkinum veksla uttanum hetta til tann hægri kursin. Ja, longu í bussinum og hýrivogninum verður tú biðin um at veksla. Ferðast tú ígjøgnum eina ferðamannastovu, har gistingarhúsið er góldið frammanundan, verður tú ikki kravdur at »tvingsisveksla«.

Men Póland er annað enn Lech Walesa og svartur valuta. Póland er eitt land við einari ríkarí mentan og eini spennandi søgu, sum tó oftani hevur verið ógíliga blóðug. Og hvat sigur tann meiningi pólandingurin í dag? Hetta skal eg koma nærri inn á í næsta parti.

Bjarki Højgaard

